

Instructions: All questions are compulsory.

- Q. 1 Answer any one of the following (10)
- A) Explain the characteristics of research.
 - B) Researcher wants to study attitude of student teacher in the state of Maharashtra towards inclusive education. For this study.
 - i) Write 5 objectives
 - ii) Write 5 hypothesis.
- Q. 2 Answer any one of the following: (10)
- A) Surveys help educational administration to formulate the education policies. Justify
 - B) Explain the corelectical research method.
- Q. 3 Answer any one of the following: (10)
- A) Explain the steps involved in conducting phenomenological research.
 - B) Explain the steps involved in conducting participatory action research.
- Q. 4 Answer any one of the following: (10)
- A) Research wants to develop standerdised intelligence test, which types of validity researcher needs to establish?
 - B) Explain observation technique of date collection.
- Q. 5 Write short notes on (Any two) (10)
- A) Variables - meaning & types
 - B) Solomon 4 group design
 - C) Types of case study
 - D) Sampling error.

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

- સ. ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો. ૧૦
- અ) સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓ સ્પષ્ટ કરો.
- બ) સંશોધકે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના વિદ્યાર્થી શિક્ષકોમાં સમાવેશક (Inclusive Education) શિક્ષણ પ્રત્યેની વૃત્તિનો (Attitude) અભ્યાસ કરવો છે. તે માટેના (i) પાંચ ઉદ્દિષ્ટો લખો અને (ii) પાંચ પરિકલ્પનાઓ લખો.
- સ. ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો. ૧૦
- અ) શૈક્ષણિક ધોરણો ઘડવા માટે સર્વેક્ષણ પ્રશાસનનો મદદરૂપ બને છે - સમર્થન કરો.
- બ) સહસંબંધાત્મક સંશોધન પદ્ધતિ સ્પષ્ટ કરો.
- સ. ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો. ૧૦
- અ) રૂપવિવેચનવાદી (Phenomenological) સંશોધનના તબક્કાઓ સ્પષ્ટ કરો.
- બ) સહભાગાત્મક કૃતિ સંશોધનના (Participatory action research) તબક્કાઓ સ્પષ્ટ કરો.
- સ. ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો ૧૦
- અ) સંશોધકો પ્રમાણિત બુદ્ધિમાપન કસોટી તૈયાર કરવી છે તે માટે તેણે સાધનોની કયા પ્રકારની પ્રમાણ ભૂતતા (Validity) સિદ્ધ કરવી પડશે?
- બ) માહિતી સંકલન નિરીક્ષણ પ્રયુક્ત સ્પષ્ટ કરો.
- પ્ર. ૫ ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈપણ બે) ૧૦
- અ) ચલ - અર્થ અને પ્રકાર
- બ) સોલોમન ૪ જૂથ અભિકલ્પ (Solomon 4 group design)
- ક) કેસ સ્ટડીના (Case study) પ્રકાર
- ડ) ન્યાદર્શાની ભૂલ (Sampling error)

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

- प्र. १ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. १०
- अ) संशोधनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) संशोधकास महाराष्ट्राज्यातील विद्यार्थी शिक्षकांच्या समावेशक शिक्षणाबाबतच्या अभिवृत्तीचा अभ्यास करावयाचा आहे . त्यासाठी
- १) ५ उद्दीष्टे लिहा
- २) ५ परिकल्पना लिहा.
- प्र. २ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. १०
- अ) शैक्षणिक धोरणे ठरविण्यासाठी सर्वेक्षण प्रशानकास मदतरूप ठरते. समर्थन करा.
- ब) सहसंबंधात्मक संशोधन पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र. ३ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. १०
- अ) रुपविवेचनवादी संशोधनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- ब) सहभागात्मक कृती संशोधनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. १०
- अ) संशोधकास प्रमाणिक बुद्धीमापन कसोटी तयार करावयाची आहे. त्यासाठी त्याला /तिला साधनाची कोणत्या प्रकरची सप्रमाणता सिध्द करावी लागेल ?
- ब) माहिती संकलनाचे निरीक्षण तंत्र स्पष्ट करा.
- प्र. ५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) १०
- अ) चले - अर्थ आणइ प्रकार
- ब) सोलोमन ऱगट अभिकल्प
- क) वृत्तअभ्यासाचे प्रकार
- ड) न्यादथीची त्रुटी